

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 167/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen nuorten omaishoitajien/hoivaajien tunnistamisesta, tavoittamisesta ja tukemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Merja Mäkisalo-Ropposen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 167/2018 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta nuoret omaishoitajat/hoivaajat tunnistetaan ja tavoitetaan ja jotta nuorten hoivaajien tukemiseen kehitetään keinoja?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sosiaalipalvelujen tarpeessa olevalla henkilöllä on oikeus saada palvelutarpeensa arvioiduksi kokonaisvaltaisesti ja kiireellisissä tapauksissa välittömästi. Sosiaalihuoltolain 39 §:n mukaan palvelutarpeen arviointia on täydennettävä asiakkaalle laadittavalla asiakassuunnitelmalla tai muulla vastaavalla suunnitelmalla, ellei sen laatiminen ole ilmeisen tarpeetonta. Asiakassuunnitelmassa määritetään tuen tarpeet ja niihin vastaamisen tavat. Silloin kun asiakkaan tukena toimii omaisia tai muita läheisiä henkilöitä, laaditaan heidän tukemiseensa liittyvä suunnitelma tarvittaessa erikseen.

Lapsen etu tulee ottaa huomioon kaikissa niissä tilanteissa, joissa sosiaalihuollon toteuttaminen tosiasiallisesti vaikuttaa lapsen tilanteeseen. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 44 §:n mukaan sosiaalihuollon asiakkaan hoidossa olevan lapsen tai muun henkilön tuen tarve on selvitettävä. Riittävän hoidon ja tuen saaminen on tarvittaessa varmistettava tapaamalla lasta tai muuta hoidettavaa henkilöä. Silloin kun kyse on lapsiasiakkaasta, arvioidaan hänen vanhempiansa tarvitsema tuki. Perheiden tukemiseen on käytettävissä monenlaisia sosiaalihuollon palveluja kuten perhetyötä, kotipalvelua, kotihoitoa, sosiaalihojausta ja -työtä sekä viime sijassa lastensuojelun toimenpiteet.

Lastensuojelulain 13.4.2007/417 mukaan lapsella on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasa-painoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lasten ja perheiden kanssa toimivien viranomaisten on tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarpeellista apua riittävän varhain sekä ohjattava lapsi ja perhe tarvittaessa lastensuojelun piiriin.

Kunta voi sosiaalihuoltolain 27 b §:n perusteella järjestää vapaata ilman omaishoitosopimusta omaistaan tai läheistään hoitavalle henkilölle, jonka antama hoito ja huolenpito on päivittäin sitovaa. Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon järjestämisestä vapaan aikana.

Hallituksen esitys uudeksi vammaispalvelulaiksi annetaan kevätistuntokauden lopussa 2018. Laissa säädettäisiin erityispalveluista niille henkilöille, jotka tarvitsevat vamman tai sairauden

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 167/2018 vp

aiheuttaman pitkäaikaisen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen tai kognitiivisen toimintarajoitteen vuoksi välttämättä apua ja tukea. Vammaispalveluja annettaisiin, jos yleiset palvelut eivät vammaan tai sairauden vuoksi olisi henkilölle riittäviä tai sopivia. Laissa on tarkoitus huomioida myös vammaisten henkilöiden perheiden tuen tarve. Myös mielenterveydellisistä syistä apua ja tukea tarvitsevilla on nykyisen ja valmisteltavan lain mukaan oikeus vammaispalveluihin, jos laissa olevat palvelun myöntämisedellytykset täyttyvät.

Hallituksen kärkihankkeen ”Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa” tavoitteena on kehittää ikäihmisille, kaikenikäisille omaishoitajille sekä perhehoitajille nykyistä yhdenvertaisemmat ja paremmin koordinoitut palvelut. Hankkeessa otetaan käyttöön mm. mielenterveyskuntoutujien omaisille kehitettyjä tukimalleja ja luodaan omais- ja perhehoidon keskusten toimintamalleja. Omaishoitoa tukevien palvelujen kehittymistä seurataan muun muassa ensi syksynä tehtävällä koko maan kattavalla seurantatutkimuksella.

Hallituksen kärkihankkeen ”Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma” osana lapsi- ja perhepalvelut uudistetaan vuosina 2016-2018 siten, että ne vastaavat nykyistä paremmin lasten, nuorten ja perheiden tarpeita. Perhekeskus –toimintamallin avulla pystytään nykyistä paremmin tunnistamaan kysymyksessä mainittuja tilanteita ja toimimaan siten, että lapsi ja hänen omaisensa saavat tarvitsemansa tuen.

Helsingissä 18.5.2018

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko